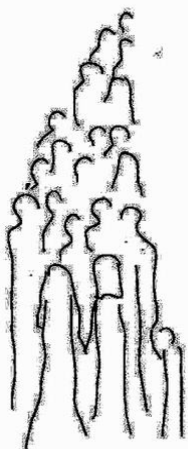

СИМВОЛ НА ВЯРАТА

БЮЛЕТИН НА ЦЕНТЪРА ЗА РЕЛИГИОЗНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ И КОНСУЛТАЦИИ "СВВ. КИРИЛ И МЕТОДИЙ" ПРИ СТОЛИЧЕН ХРАМ "СВВ. КИРИЛ И МЕТОДИЙ"
Брой 9, 20 януари 2008 година

**Честита и благословена да е новата
2008 година за всички наши читатели
и за целия български народ!
Амин.**

„ЗА“ ЗАДЪЛЖИТЕЛНОТО И ВЕРОИЗПОВЕДНО ОБУЧЕНИЕ ПО РЕЛИГИЯ В БЪЛГАРСКОТО УЧИЛИЩЕ

“Иисус рече: оставете децата и не им пречете да дойдат при Мене, защото на такива е царството небесно.” Евангелие от Матей, 19:14

През 2007-ма се навършиха десет години от официалното въвеждане на предмета *Религия* в българското училище. За този период обществото ни надживя много анти-религиозни и антицърковни предразсъдъци, Българската Православна Църква преодоля изкуствено създадения в недрата ѝ разкол, всички ние в една или друга степен се разделихме с прекомерната си политизираност и доста естествено възприехме присъединяването на България към Европейския съюз – събитие, което някога ни изглеждаше почти толкова значимо, колкото самия живот.

Изминалото време ни даде възможност да

узреем, благодарение на което доскорошното ни безкритично възприемане на всичко, идващо от “най-развитите”, започна да се трансформира в

рационална критичност и осъзнат патриотизъм, примесени с бдителност и основателна тревога. Виждаме, че нито международните процеси облагодетелстват България особено, нито вътрешното ѝ политическо и икономическо развитие повишава забележимо качеството на нашия живот. С всеки изминат ден се убеждаваме, че модернизирването и динамизирането на ежедневието не ни носи утеха, а

напротив - все повече ни натоварва и отдалечава от онзи лелеян вътрешен мир, за който си мислехме, че е присъщ на “цивилизацията и успял”

човек. На измъчената ни душевност не помагат нито екзотичните източни учения, нито западните протестантски доктрини за просперитета на Божия народ. Страдаме от собствената си бездуховност и от неспособността да дадем пример на своите деца за това как достойно да използват свободата си.

Вероятно поради всичко това закономерно навяр моментът, в който сме по-готови от всякога с надежда да обсъждаме задължителното изучаване на *Религия* в училище като средство за облагородяване на децата и обществото ни като цяло. Но отново се сблъскваме с поредния български абсурд – вместо да се стъпи върху вече утвърдената традиция и конфесионалният *СИП/ЗИП-Религия* да премине в задължителен, държавата поръчва на сформирания за целта Обществен съвет да създаде нова концепция, в която предметът става задължителен, но е с подменено (надконфесионално, “неутрално”) съдържание.

Преди да изложа позицията си относно концепцията за въвеждане на задължителен предмет *Религия* в общообразователната система на средното образование, смятам, че е от ключово значение да подчертая, че този въпрос трябва да се решава в съответствие със специфичните исторически, културни и религиозни традиции, съществуващи в нашата родина. Така са постъпвали до този момент всички държавичленки на Европейския съюз. Така трябва да постъпим и ние.

Още в началото е уместно да цитираме един от водещите европейски специалисти в областта на училищното религиозно образование. Това е Петер Шрайнер, който е координатор на изследванията върху образованието на протестантския *Институт “Комениус”* (Германия), секретар на *Координационната Група за Религиозно Образование в Европа (CoGREE)*, Президент на *Интеревропейската Комисия за Църква и Училище (ICCS)*, както и активен участник в инициативите на множество образователни асоциации, между които и TRES – обединението на европейските висши учебни заведения, ангажирани с религия, теология и религиозни изследвания. Петер Шрайнер казва следното:

“Всеки тип обучение по *Религия* върви редом със съответстващата му версия на историята.” “Можете да правите сравнения, но никога няма да има пан-европейски подход.” (http://www.dw-world.de/popups/popup_lupe/0,,1552191,00.html)

Т.е., всяка държава сама решава как да

организира часовете по *Религия*, как да оформи програмата, как да подбере учебните пособия, как да подготви учителите и как да създаде алтернативни възможности за учениците, които по някакви причини категорично отказват да посещават тези часове. Това многообразие в единството на Европейския съюз трябва да намери своя израз и в специфичното уреждане на въпроса за обучението по *Религия* в България.

А. Що е конфесионално (вероизповедно) обучение по *Религия*?

В тази първа част на настоящия анализ предлагам няколко акцента, свързани със самата същност на предмета *Религия*; с наличието на различни видове конфесионално обучение по *Религия*; с идеята, че поне един от тези видове по никакъв начин не противоречи на светската образователна система, наложена в България, а я обогатява и допълва.

I. Същност на предмета *Религия*.

1. Същността на предмета *Религия* логично е свързана със самото явление *религия*.

Религията е най-дълбоката, всеобхватна и неподражаема проява на човешкия дух, която касае човека в неговата цялост. В хоризонталното си измерение тя притежава капацитет да преобразява отделната личност, религиозната група и обществото като цяло. Във вертикалното си измерение религията умее да пренася човека отвъд границите на бита, материята и времето и да го свързва с вечната и трансцендентна реалност. Религията, под една или друга форма, винаги съдържа вероучителен, нравствен и литургичен пласт, а освен това поражда събития, които надхвърлят възможностите на човешкия ум за рационално обяснение.

Именно защото религията създава неповторим духовен и емпиричен опит, и защото има отношение към цялостния ни начин на живот, нейното преподаване трябва да бъде цялостно. В случая с България е немислимо православно християнство например да бъде разяснявано на децата, бидейки лишено от неговата духовност и представено само като набор от сухи факти и морални истини. А точно това би се случило, ако предметът *Религия* бъде сведен единствено до образователна и познавателна дисциплина. Да не говорим, че точно така той ще изгуби привлекателната си сила и особената си ценност.

Сходен е смисълът на казаното в доклада “Образование и религия” на Андре Шнайдер

(представител на Народната партия – Франция), изнесен на 19 септември 2005 г. пред Комисията по Култура, Наука и Образование към Съвета на Европа: *“Религията носи със себе си определени ценности и не може да бъде преподавана по начина, по който се преподават математиката или други академични дисциплини”*. (<http://assembly.coe.int/Documents/WorkingDocs/doc05/EDOC10673.htm> - Doc. 10673)

Както музиката трябва да се почувства и изсвири, така и религията следва да се преживее и сподели, за да могат и двете да бъдат преподадени по качествен и убедителен начин на учениците.

2. В подкрепа на тезата ми ще спомена само няколко от множеството примери за конфесионално преподаване на *Религия* в неконфесионална, светска среда.

Такъв е случаят с Малта, от една страна, и с Гърция, Кипър и Румъния, от друга страна, където в светските училища задължително, доминиращо и конфесионално се преподават съответно римо-католицизъм и Православие.

Водещи американски университети, които се гордеят с утвърденото независимо преподаване на *Религия* и с голямото си влияние върху световната академична общност и държавните институции по образованието в САЩ, също са подходящ пример в тази посока. Там в напълно светската дисциплина *Религия* или *Религиозни изследвания* е налице нова тенденция: все повече стават преподавателите, които открито споделят религиозните си пристрастия и даже ги включват като илюстративна, практическа част от учебния процес. Лично съм запозната с подхода на такива професори като Сейед Хюсеин Наср от Вашингтонския Университет “Джордж Вашингтон” (мюсюлманин), Инес Таламантес (индианка, изповядваща езическата религия на племето мескалеро-апаши), Холи Гредър (програмен директор на Летен Институт “Религиозен плурализъм в САЩ” и привърженичка на веданта), Калифорнийски Университет в Санта Барбара. (От това, разбира се, не следва, че студентите на посочените

професори неизбежно стават мюсюлмани или езичници например.) Трябва още да се подчертае, че най-авторитетната американска асоциация на учените в областта на религията – Американската Академия за Религия (The American Academy of Religion) поне от десет години поощрява практическото преподаване на определена вяра в академична среда чрез искрено споделяне на религиозни убеждения от страна на преподавателя, както и чрез извършване на демонстрационни ритуали или посещаване на свещени места.

Посочените практики, разбира се, с нищо не заплашват светския характер на малтийското, балканското или американското образование. От казаното дотук можем да заключим, че особената

същност на предмета *Религия* не го прави нито задължително индоктринаращ, нито “обезпокоително ненаучен”, както някои се опасяват.

II. Съществуват 3 вида конфесионално обучение по *Религия*.

1. В прицърковни училища, духовни семинарии, духовни академии и богословски факултети.

2. В църковни общообразователни училища с голямо влияние и авторитет (напр. в Малта – римо-католически училища, в Англия – англикански училища), финансирани от държавата и радващи се на силното доверие на родителите.

3. Светски училища с преподаване на *Религия* – с акцент върху традиционната религия / религии за съответната държава (Малта, Дания, Гърция, Кипър, Румъния и мн. др.).

В България функционират първият и третият вид конфесионално обучение.

Класически примери за първия вид са двете духовни семинарии – в София и Пловдив, както и прицърковните катехизаторски школи към храмове в цялата страна.

Третият вид конфесионално обучение и в момента е в действие в светските ни училища, където *СИП/ЗИП-Религия* се преподава конфесионално, но не с цел индоктринация, а като естествено следствие от религиозните дадености в България. Българската Православна Църква счита училищното обучение по *Религия* за ключов

фактор за подобряването на детското поведение и отношение към света, но не защото абдикира от собственото си призвание да просвещава духовно нацията. Църквата осъзнава ползата от по-голямата масовост и систематичност в изучаването на *Религия* в училище, поради което държи толкова много на прерастването ѝ в задължителен предмет. Конфесионалният му профил пък отговаря на вековните тесни връзки между Църквата и просветното дело в България, както и на актуалните обществени потребности от оздравяване на детската душевност. Именно третият вариант на конфесионално обучение е адекватен спрямо българската образователна система, тъй като той съчетава подходите учене за религията, учене от религията и учене чрез религията.

III. Светският характер на училищното образование и конфесионалното преподаване на *Религия* в неговата трета разновидност.

1. Светският характер на училищното образование не е заплашен от конфесионалното преподаване на *Религия* в неговата трета разновидност, тъй като „светско“ не означава „атеистично“. Конфесионалното обучение-3 не налага задължително определен религиозен мироглед, а просто по органичен начин чрез съответни преподаватели представя дадена религия в нейната пълнота. То отчита, че религиозното самоопределяне е и винаги трябва да бъде плод на свободен избор.

2. Същевременно, както „светско“ не означава „атеистично“, така и „неконфесионално“ или „сравнително“ изучаване на *Религия* не е равнозначно на „обективно“ и „научно“.

В *Изявлението* си от м. декември 2005 г. относно *Препоръка 1720 (2005) "Образованието и религията"* на Съвета на Европа Московската патриаршия основателно твърди, че е нереалистично да се приема за ръководен образователен принцип европейското изискване програмата на религиозното обучение „да включва абсолютно обективна история на основните религии наред с възможността за избор на атеистичен мироглед“ (т. 14.2). Според Московската патриаршия „абсолютно обективен подход към религията не съществува. За такъв не могат да се смятат подходите, основани върху мирогледни нагласи като материализма, синкретизма, агностицизма или атеизма. Както и религията, те са само варианти на мирогледния избор и затова не могат да се налагат безалтернативно в училището“ (цит.

по:http://pravoslavie.bg/index.php?option=com_content&task=view&id=1360&Itemid=58).

3. Диалогът: Религия – Наука е сред най-популярните и активно развивани тенденции в академичния живот по целия свят днес.

- * 60 % от съвременните учени и 58 % от американците (<http://pewforum.org/docs/?DocID=222>) смятат, че включването на креационизма (т.е. схващането за съществуването на божествен Създател на света и човека) в учебните програми е задължително и че изучаването на Дарвинистката теория като универсална истина е едностранчиво, неправилно и недемократично.
- * 68 % от учените смятат, че фундаменталните научни открития изглеждат необясними и нелогични, ако се изключи идеята за съществуването на Бога. На това са посветени редица университетски инициативи, научни проекти, съществена част от дейността на такива организации като *Европейско Общество за изучаване на Наука и Теология (The European Society for the Study of Science And Theology)*, *Американската Академия за Религия (The American Academy of Religion)*, *Американската Асоциация за напредък на науката (The American Association for the Advancement of Science)*, *Фондация Темпълтън (Templeton Foundation)*, *Институт Метанексус (Metanexus Institute)* и мн. др.
- * В САЩ – най-напредналата в научно-техническо отношение страна – 8 от всеки 10 ученици и студенти вярват в Бога (http://www.aacu.org/liberaleducation/le-sp07/le-sp07_featuresix.cfm).

Следователно нарастващата популярност на диалога между вероизповедната и научната интерпретации на битието съвсем не заплашва светския характер на образованието. Нещо повече, тя е показател за изконната човешка потребност от вяра, която по никакъв начин не бива да бъде подтискана в името на други ценности.

4. Съществуването на Богословските факултети в структурата на СУ „Св. Климент Охридски“ и ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ например не поставя под съмнение светския характер на обучението в тези университети и в

страната ни като цяло.

5. По същия начин демократичността и републиканското устройство на България съвсем не са поставени под въпрос заради преплитането на гражданската религия с традиционната религия у нас (Православието). Всички познаваме тържествените държавни церемонии, на които президентът, министър-председателят и др. държавни служители на Република България участват в молебени, освещавания на бойни знамена от йерарсите на БПЦ или при клетва дори целуват Евангелието, св. кръст и десницата на Негово Светейшество Българския Патриарх. Сред официалните празници българското правителство по традиция отдава значимо място на празниците от православния църковен календар. Щом висшите ни държавници не се колебаят да изразят по емблематичен начин всеобщото разбиране за национална идентичност и принадлежност, то и образователните институции в България не би следвало да се двомят по въпроса за въвеждането на задължително обучение по *Религия* с конфесионалните профили *Религия-Православие* и *Религия-Ислям* и надконфесионалния профил *Религиознание*. Подобно решение ще удовлетвори както децата с атеистично или друго възпитание, така и православно мнозинство ученици редом с децата-мюсюлманчета.

Б. Защо конфесионалното обучение-3 трябва да заеме полагащото му се място в българската образователна система.

1. В България винаги е имало религиозна толерантност. Историята на България не познава трайни религиозни сблъсъци или граждански войни на верска основа. В този смисъл родината ни от векове съблюдава наскоро формулираните европейски ценности за взаимно разбиране и толерантност. А всички ние добре знаем за тежките верски конфликти и кръвопролития, наситили средновековната, новата и дори най-новата история на напреднали европейски държави като Франция, Англия, Германия, Швеция и Ирландия например. В България гарант на търпимостта винаги и без

съмнение е била Българската Православна Църква заради учението, което изповядва и заради присъщото ѝ желание в България да има етнически, социален и религиозен мир. Днес този неин пример е следван и от останалите традиционни за страната ни религии – ислям, юдаизъм, римо-католицизъм, арменска апостолическа вяра. Задълбоченото конфесионално запознаване на учениците с положителните идеи и добрите традиции на съответните вероизповедания ще укрепи атмосферата на разбирателство в страната. Толерантността е най-ценна, когато е родена в душите не на безразлични, а на религиозно грамотни и осъзнати граждани.

2. Конфесионалното обучение достатъчно пълноценно се е доказало досега с добрите си резултати, между които обществено значими са следните:

то поощрява духовното, нравственото, социалното и културното развитие на учениците;

то подхранва отговорното гражданско съзнание и поведение на учениците;

то подпомага личното, общественото и здравното образование;

то култивира ключови поведенчески умения за положително междуличностно общуване, групова солидарност и социално единство.

3. Конфесионалното обучение по незаменим начин допълва материала в нашите учебни програми като надгражда и създава нови задълбочени познания, които имат пряка връзка с преподаваното в часовете по български език и литература, история, философия, обществени науки и гражданско образование, природни науки и екология, изкуства.

4. Обратното - крайно либералният и релативистичен подход в преподаването на *Религия* се проваля както по отношение критериите за грамотност на учениците, така и по отношение на резултатите, свързани с тяхното личностно израстване. Това е пряко следствие от свеждането на религията до философски възглед или обикновена нравственост с чисто човешки произход (вж. още в: http://www.usatoday.com/news/religion/2007-03-07-teaching-religion-cover_N.htm). Опитът доказва, че възникналият духовен вакуум в живота

на децата и училището не може да бъде компенсирани нито от останалите дисциплини, нито от прилаганите досега методи на преподаване.

Деканът на Департамента по Религия на Бостънския Университет, Стивън Протеро заявява следното:

„Съединените щати са едно от най-религиозните места на земята, но те са също нация с шокираща религиозна неграмотност. Само 10 процента от американските тийнейджъри могат да посочат петте световни религии, а 15 процента не могат да кажат нито една. Близо 2/3 от възрастните американци вярват, че Библията съдържа отговорите на всички или на повечето основополагащи истини за живота, но при все това само половината от тях могат да посочат едно от четирите Евангелия, а повечето изобщо не знаят името на първата книга на Библията“ (<http://astore.amazon.com/bureligion-20/detail/0060846704/002-0153620-2558460>).

От горните данни ясно личи, че докато светскостта на образованието в САЩ е гарантирана, очевидно страда и е сериозно заплашена грамотността на учениците по въпросите на религията. Това е така, защото възможността на децата и младежите да попиват знания не е безкрайна. Повърхностното преподаване и механичното заливане с надконфесионална информация за религиите по света води до объркване и нетрайни резултати.

Ето защо конфесионалното обучение по *Религия* има далеч повече предимства пред релативистското и сравнително изучаване на религиозните вярвания. За България това е валидно в още по-голяма степен като се има предвид, че нашата религиозна история е по-монолитна от религиозната история на крайно плуралистичните и многообразни западни общества.

5. Чрез конфесионално изучаване на *Религия* българските ученици ще бъдат подпомагани в процеса на контекстуалното възприемане и осъзнаване на собствената семейна и национална идентичност. Това ще засили връзките между поколенията и ще поощри патриотичното мислене на подрастващите.

6. Днес българското училище и учениците са затънали в проблеми като липса на мотивация, безнравственост, лоша дисциплина, неизвинени

отсъствия, насилие, наркотици, сектантска и криминогенна зависимост.

На този фон правят силно впечатление положителните възпитателни резултати, които съществуващото у нас конфесионално, макар и все още незадължително, обучение по *Религия* отчита. Повечето родители, записали своите деца в часовете по СИП / ЗИП-*Религия* споделят, че благодарение на тях децата им стават по-добри в общуването с връстниците си и с останалите хора, по-разумни при взимането на решения и по-зрели по отношение на фундаменталните въпроси за същността и смисъла на живота.

7. Специално внимание трябва да отделим на изключително важната превенция, която конфесионалното изучаване на *Религия* осигурява по отношение деструктивното влияние на сектантските общности у нас. Сериозната подготовка и изграждането на критерии за това що е религия, религиозно движение, Църква, ерес, секта, култ драстично ще намали случаите на въвличане на ученици в дейността на религиозни организации, които заплашват физическото, психическото и духовното им здраве.

Тук е уместно да зададем няколко въпроса на отговорните образователни институции в Република България:

Защо се подлага на съмнение очевидното положително въздействие на конфесионалния предмет *Религия*, вместо да се формулира и реализира образователна стратегия срещу духовния пробив в българското училище, който чужди на традициите ни и корисни в целите си секти се опитват да осъществяват сред нашите деца?

Защо се цели да бъде ограничено влиянието на традиционните религии върху българските ученици, а официално се допускат секти и окултни движения в учебните заведения?

Ето само няколко примера:

~ Вече седма година активисти на окултното религиозно движение "Бяло братство" са официално допускани в Ямбол, Цар Калоян, Добрич, Разград, Клисурса, Омуртаг, Шумен, Бургас, Елхово, Ценово, Габрово, Враца, Хасково, Димитровград, Пловдив, Варна, Плевен, Габрово, Владо Тричков, Стара Загора, Русе, Търговище, Карнобат, Асеновград, Перник и София. В практикуването на Паневритмия са обучавани приблизително 4000 деца от 31 училища, 5 Домове за отглеждане и възпитаване на деца, лишени от родителска грижа (ДОВДЛРГ),

2 Помощни училища и 8 Детски градини. През изминалата година в 144 СОУ, в 129 СОУ, както и в НСА на ул. "Тургулят" в София се провеждаха и вечерни курсове по Паневритмия. Така държавните, общинските и образователните институции стават съучастници в разпространението на лъжеучението на Петър Дънов, което има вредно влияние върху семейния живот на неговите последователи и въздейства особено отрицателно върху хората с по-лабилна психика.

Още при влизането в сайта на *Института за изследване и прилагане на Паневритмията* (<http://www.panevritmiyabg.org>), който стои в основата на навлизането на дъновистите в българското училище, бдителният анализатор и читател открива на челно място линка "Авторът", където се обръща специално внимание на личността на Петър Дънов като създател на Паневритмията. Името на Дънов се споменава пред децата по време на заниманията по Паневритмия. Следователно държавата допуска нелегитимна религиозна пропаганда от страна на религиозна общност, чиито вярвания не са включени в учебната програма по *Религия*. Или държавните служители не са наясно, или целенасочено си затварят очите за това, че часовете по Паневритмия сред природата са само мимикрия и средство за обществена легитимация на учението на Дънов и за привличане на бъдещи членове. Този метод за постигане на обществено влияние се използва от всички секти по целия свят под формата на различни културни, образователни, спортни, терапевтични, екологични и пацифистки инициативи.

~ От 24 юни 2005 г. Частната профилирана гимназия с чуждозиково обучение "Александър Дюма" в София е собственост на тоталитарната секта на гуру-то Махариши Махеш Йоги *Трансцендентална медитация*. Фирмата "Деметра ДИЕНДЖИ" ЕООД един от параваните на Фондация "Махариши Глоубъл кънтри ъв уърлд пийс България". Всяка сутрин преди и след занятия учениците, които желаят, медитират по двадесет минути под ръководството на активист от култовия център на Фондацията. Това е само началото на култивиране на зависимост у децата спрямо сектантските идеи и практики.

Трябва да подчертая, че проблемът не е толкова в заниманията по Паневритмия или медитация,

колкото в създаваната чрез тях предразположеност на учениците към предоверяване спрямо съответните съмнителни религиозни учения и техните безогледни вдъхновители и водачи.

8. Правата на мнозинството български граждани са нарушени.

Според основния закон на държавата - Конституцията - "*традиционната религия в Република България е източно-православното вероизповедание*" (чл. 13, ал. 3). В чл. 14 се казва, че „*децата са под закрила на държавата и обществото*“, т.е. всички техни потребности, включително желанието за

вероизповедно религиозно образование в училище трябва да бъдат приоритетен ангажимент на обществото и държавата. Чл. 37, 41, 53 и 54 от Конституцията, както и чл. 6 (ал. 1 и 2) от Закона за вероизповеданията доразвиват и потвърждават ненакърнимостта на свободния религиозен избор, пряко свързан с правото на децата да получават религиозно образование, съответстващо на етническия им произход и на убежденията на техните родители, настойници и попечители.

Болшинството български граждани, които имат православна религиозна идентичност, одобряват предмета *Религия* и неговото по-широко навлизане в учебните програми с цел по-добро възпитание на подрастващите. Подобно е отношението към предмета и на българските граждани с мюсюлманско вероизповедание, което стои на второ място по брой последователи у нас.

Въпреки това в цялата страна системно се нарушават цитираните конституционни и законови текстове, както и Законът за народната просвета и Законът за степента на образование, общообразователния минимум и учебния план (чл. 10, ал. 4), които към момента регламентират правото на учениците във всяко българско училище да изучават *СИП*- или *ЗИП-Религия*. При това тук се сблъскваме не просто с липсата на преподаватели по *Религия* или с неумението на съответните директори да организират такова обучение. Напротив – в повечето случаи става въпрос за противозаконен и целенасочен общински или директорски бойкот по отношение на предмета *Религия* – т.е. децата са лишени от възможността да изучават това, което им е гарантирано от закона. Въвеждането на задължително конфесионално обучение по *Религия* ще снесе и разреши този

проблем.

В заключение предлагам да си зададем риторичните въпроси:

Заплаха или благо беше за българската нация епохалният избор на религия на св. княз Борис-Михаил Покръстител?

Заплаха ли беше Златният век на българската държавност, книжовност и култура?

Християнското развитие на културата ни подложи ли под съмнение благоденствието и напредъка на народа ни в периода от IX до XIV век или последните години преди падането ни под турско робство (1393-1396 г.) са ни завещали ненадминати литургични текстове и литературни образци, благодарение именно на Църквата в лицето на книжовната школа на св. патриарх Евтимий Търновски?

Днес обществено-политическата система е различна разбира се, но православната идентичност на нацията ни остава несъмнена. На този етап не съществува нов социален, културен или религиозен модел, който да може да я измести. В унисон с нея, както и с новите условия, трябва да приемем, че най-добрата формула за децата ни и обществото като цяло е задължителното конфесионално обучение, което не натрапва задължителен религиозен мироглед, а създава хармонични и самостоятелни личности. *“И ще познаете истината, и истината ще ви направи*

свободни” (Евангелие от Йоан, 8:32).

Никакъв външен натиск, никаква външна политика или желание от наша страна да се престареем, за да угодим на чужди интереси не бива да стоят в основата на взимането на това съдбоносно за българската нация решение. Същевременно трябва да подчертаем, че съобразяването с религиозните традиции на отделните държави в Европейския съюз не бива да се схваща като толериране на определена религия за сметка на останалите, а като зачитане на националната идентичност на съответния народ. Тази идентичност е даденост, която никога няма право да оспорва. Тази идентичност е и динамична величина, която има пряка връзка със самоуважението, зрелостта и доброто бъдеще на всяко общество. В този смисъл православната идентичност на България (с присъщото ѝ толерантно отношение към другите вероизповедания у нас) по никакъв начин не бива да бъде забравяна. Народните будители, чиято памет празнуваме на 1 ноември, са ни завещали именно християнска и духовна сваят. Тъкмо в тази перспектива трябва да се реши анализираният тук въпрос като се одобри задължителното конфесионално изучаване на *Религия* в българското училище.

Д-р Десислава Панайотова

ЦЕНТЪРЪТ ЗА РЕЛИГИОЗНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ И КОНСУЛТАЦИИ „СВ. СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЙ“

предлага:

1. Безплатни консултации за граждани, засегнати от негативно сектантско влияние – *вторник, сряда и четвъртък, 14.00 - 16.30 ч.*
2. Безплатни консултации за граждани с въпроси в областта на историята на религиите – *вторник, сряда, четвъртък, 14.00 – 16.30 ч.*
3. Безплатни консултации за граждани, желаещи да задълбочат познанията си в областта на Православната християнска вяра – *вторник, сряда, четвъртък, 14.00 – 16.30 ч.*

Адрес:

ЦРИК “Св. св. Кирил и Методий“

Храм „Св. св. Кирил и Методий“

ул. “Г. Вашингтон” № 47, ет. 1

София - 1202

Тел.: 02 / 983 14 85

Моб.: 0878 44 54 57

E-mail: crsc_st_cyрил_st_methodious@abv.bg

Web: www.symvol.org